

TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2020 JA 2021

1. Yleistä

Porvoon-Sipoon kalatalousalue on julkisoikeudellinen yhdistys, johon kuuluu vesialueet Porvoon kaupungissa, Sipoon kunnassa ja yleiset vesialueet Sipoonlahdessa.

Kalatalousalueen tarkoitus on kehittää alueensa kalataloutta ja edistää jäsentensä yhteistyötä järjestämään kalavarojen kestävää käyttöä ja hoitoa. Kalatalousalue voi tehdä sitoumuksia sekä hankkia nimiinsä ja käyttöönsä omaisuutta.

Kalatalousalueen jäseniä ovat alueen kalastusoikeuden haltijat ja valtakunnalliset kalatalousalan organisaatiot. Jäsenyys on automaattinen ja sitä ei voida valita tai poistaa.

Kalatalousalueen toimielimenä on yleiskokous, hallitus ja toiminnanjohtaja.

2. Toimihenkilöt

Toiminnanjohtajan tehtävää hoitaa Tmi Gabi Lindholm, Gabriella Lindholm, toimeksiantosopimuksen mukaisesti. Hän hoitaa kalatalousalueen juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja suuntaviivojen mukaisesti. Toiminnanjohtaja vastaa, että kalatalousalueen kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Tehtäviin kuuluu myös toimia kalastusvalvojen esimiehenä, suunnitella ja hoitaa kalatalousalueen edunvalvontaa sekä sisäistä ja ulkoista tiedottamista.

Kalastusvalvonnan koordinointia hoitaa Timo Liljendal. Niina Koivunen hoitaa kalatalousalueen dokumenttien kääntämisen ruotsista suomeksi. Kalatalousalue maksaa Koivuselle palkkaa sopimuksen mukaisesti tehtäväkohtaisesti ja Liljendalille palkkaa maksetaan tuntiperusteisesti.

”Vesistötalkkari”-hanke vastaa Ilolanjoen kalaportaiden hoitamisesta.

3. Käyttö- ja hoitosuunnitelma

Kalatalousalueen tehtävänä on laatia tai tilata suunnitelma alueen käyttöön ja hoitoon.

Porvoon-Sipoon kalastus-/kalatalousalue osallistui vuosina 2017–2019 Luonnonvarakeskuksen (Luke) pilottihankkeeseen koskien kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmaa. Hanke rahoitettiin Euroopan meri- ja kalatalousrahaston varoista. Luke laati muun muassa Porvoon-Sipoon kalatalousalueen suunnitelman merialueille, joka toimii esimerkkisuunnitelmana muille kalatalousalueille. Kalatalousalueen hallitus ja toiminnanjohtaja tarkasti Luken suunnitelman merialueille ja se sopii erityisesti Porvoon-Sipoon kalatalousalueelle.

Hallitus on tilannut Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys ry:ltä suunnitelman, joka käsittää joki- ja järviolueet. Työn tekee Sampo Vainio ja Mikael Henriksson. Yhdistys kokoaa meri- ja järviolueen suunnitelmat yhteen julkaisua varten. Suunnitelmat kirjoitetaan ensiksi suomeksi ja käännöstyön ruotsiksi tekee Malin Lönnroth, joka myös avustaa yleisesti suunnitelman laatimisessa.

Suunnitelman tulee turvata:

- ≈ kestävä ja monipuolinen tuotto
- ≈ alueen kalavarojen kestävä ja monipuolinen käyttö
- ≈ kalavarojen biologinen monimuotoisuus
- ≈ sekä edistää kaupallisen kalastuksen ja vapaa-ajan kalastuksen toimintamahdollisuudet

Kalatalousalue ja vesialueenomistajat vastaavat suunnitelman täytäntöönpanemisesta siltä osin, kun se heitä koskee ja viranomaisten tulee ottaa huomioon yleiset suuntaviivat kalavarojen käytön ja hoidon osalta, jotka ovat mainittu suunnitelmassa.

Asiaosaisia ja siitä kiinnostuneita tulee kuulla työn aikana. Suunnitelma esitellään ja siitä keskustellaan kokouksessa huhtikuussa. Kokouksen jälkeen voi käännyä Sampo Vainion puoleen kommenttien kanssa. Suunnitelmaehdotus laitetaan kalatalousalueen kotisivuille. Kalatalousalueen jäsenet hyväksyvät suunnitelman ylimääräisessä kokouksessa syksyllä. Työnaikana on myös Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus (ELY-keskus) ja alueellinen kalatalouden yhteistyöryhmä mukana. Kalatalousalueen toiminnanjohtaja edustaa kalatalouden yhteistyöryhmässä ja puheenjohtaja toimii varajäsenenä. Suunnitelma tulee jättää viimeistään 31.12.2020 ELY-keskuksen hyväksyttäväksi.

ELY-keskus hyväksyy suunnitelman, kun se

- ≈ täyttää kalastuslain vaatimukset
- ≈ on yhdenmukainen valtakunnallisten kalavarojen hoitosuunnitelmien kanssa eikä estä niiden täytäntöönpanoa
- ≈ on yhdenmukainen lähellä olevien kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien kanssa
- ≈ on käsitelty alueellisessa kalatalouden yhteistyöryhmässä

Mikäli joku näistä kohdista ei täyty, lähettää ELY-keskus suunnitelman takaisin kalatalousalueelle uudelleen käsiteltäväksi.

Kalatalousalue hakee vuonna 2020 8 000 € erityistukea ELY-keskukselta suunnitelman laatimiseen. Vuonna 2019 myönnettiin kalatalousalueelle 10 000 euroa. Suunnitelman on arvioitu maksavat 20 000 €, sisältäen hallituksen ja toiminnanjohtajan työn.

4. Kalastuksenvalvonta

Kalatalousalue on valtuuttanut 16 henkilöä suorittamaan kalatalousalueen valvontaa. Jokaisella valvojalla on oma varsinainen valvonta-alueensa, mutta heillä on oikeus valvoa koko kalatalousalueen alueella. Kalatalousalueella on työsopimus neljän henkilön kanssa, toimeksiantosopimus kuuden henkilön kanssa ja kaksi henkilöä työskentelee Vesistötalkkari-hankkeen kautta ja suorittaa myös valvontaa. He tekevät valvontaa osana hanketta ja kalatalousalueen kustannukset valvonnasta sisältyvät vuosittaiseen korvaukseen kyseiselle yhdistykselle. Toiminnanjohtaja työskentelee toimeksiantosopimuksen mukaisesti. Muut valvojat suorittavat valvontaa talkoopohjaisesti. Kalatalousalue on hankkinut tapaturma-, oikeusturva- ja vastuuvakuutuksen niille valvojille, jotka työskentelevät palkansaajina tai talkoopohjaisesti.

Kalatalousalueen valvojista kolme on erikoistunut valvomaan Porvoon kaupungin erityislupa-alueita Porvoonjoella. Kalatalousalue tulee ottamaan keskusteluun Porvoon kaupungin kanssa korvauksen kalatalousalueen panostuksen vuoksi.

Kalatalousalueen tarvitsee hakea uusia valvojia lähivuosina. Vuonna 2020 ei tapahdu aktiivista rekrytointia, mutta mikäli sopiva henkilö osoittaa kiinnostusta, hallitus harkitsee vielä hänen valtuuttamistansa alueen kalastuksenvalvojaksi.

Kalastuksenvalvontaa koordinoi kalatalousalueen toiminnanjohtaja yhdessä päävastuussa olevan kalastuksenvalvojan Timo Liljendalin kanssa.

Vuonna 2020 kalatalousalue hankki yksimielisesti liivit alueen kaikille valvojille ja sähköisen raportointiohjelman kuudelle kalastuksenvalvojalle. Jotta sähköistä ohjelmaa voi käyttää, tarvitsee se Androidi- tabletin Internet yhteydellä, minkä kalatalousalue hankkii myös. Kalatalousalue on hankintoihin hakenut edistämismäärärahoja 5 000 € ELY-keskukselta.

Nylands Fiskarförbund on tehnyt tarjouksen kalatalousalueen kanssa kalastuksenvalvontahankkeesta. Hankkeessa tehostetaan kalastuksenvalvontaa eri alueilla sekä tiedotetaan yleisölle Facebookissa. Lisäksi kalatalouskeskus järjestää seminaaripäivän muun muassa asiakaspalvelusta, käyttäytymistavoista ja kalastuksenvalvonnan innovaatioista. Kalatalousalue korvaa tietyssä määrin noin 30 valvontatuntia ja saman koordinoinnista.

Kalatalousalue järjestää vuosittain koulutustilaisuuden kalastuksenvalvojille ja tiedottaa valvojille kurseista, joita muut tahot järjestävät. Kalatalousalue jatkaa yhteistyötä Rajavartioston, ELY-keskuksen, poliisin ja Metsähallituksen kanssa.

Sen lisäksi, että valvotaan kalastajien sekä vapaa-ajankalastajien, kotitarvekalastajien että ammattikalastajien sääntöjen noudattamista, kuuluu kalastuksenvalvojen tehtäviin tiedottaa paikallisista ja valtakunnallisista määräyksistä. Erityisesti huomiota tulee kiinnittää kalastuskieltoalueisiin, suuren kalastuspaineen omaaviin alueisiin ja pyydysten merkitsemiseen. Kalatalousalue on budjetissa varannut 30 100 euroa kalastuksenvalvontaan.

5. Kalastuksenhoitotoimenpiteitä

Kaloja istutetaan vuonna 2020 seuraavan taulukon mukaisesti:

Laji	Summa	Ikä	Istutuspaikka/alue	Tilataan
Saaristosiiika (Bengtsår)	5 000 €	1-kesäinen	Emäsalon lossiasema	Uudenmaan kalatalousyhteisöjen liitto
Vaellussiika (Kymijoki)	5 000 €	1-kesäinen	Porvoonjoki ja Sipoonlahti	Nylands Fiskarförbund
Meritaimen	5 000	2 vuotias	Kalkkiranta	Meritaimen komitea
Vesialueenomistajan toimesta				
Saaristosiiikaa	6 000	1-kesäinen	Pirttisaari-Bodo	Nylands Fiskarförbund

Istutuspaikat valitaan huolellisesti ottaen huomioon pedot, sääolosuhteet ja kyseiselle lajille sopivat kasvualueet.

Kalatalousalue seuraa vuosittain alueelle suoritettavia velvoiteistutuksia ja antaa mahdollisuuksien mukaan ELY-keskukselle lausuntoja tulevista istutuslajeista ja -paikoista. Toteutuneet istutukset esitellään vuosikertomuksessa.

Kalatalousalue seuraa Nesteen ja Borealiksen lauhdevesitunnelin aiheuttamia vahinkoja kalastolle ja pyrkii tarpeen mukaan vaikuttamaan asiaan.

Kalatalousalue osallistuu vuosina 2019–2021 Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys ry:n hankkeeseen ”Vesistötalkkarit”. Hankkeen tarkoitus on toimia kokonaisvaltaisesti alueen vedenlaadun, virkistyskäytön, ympäristökasvatuksen, biologisen monimuotoisuuden ja kalatalouden edistäjänä. Kalatalousalue osallistuu vuosittain hankkeeseen 5 000 eurolla.

Kalatalousalue vastaa Ilolanjoen kalatien toiminnasta.

Olemassa on valmiit suunnitelmat, kuinka kalaportaat Strömsbergissä, Porvoonjoessa, tullaan kunnostamaan. Kalatalousalue haluaa olla mukana ohjausryhmässä ja on mahdollisuuksien mukaan mukana ja rahoittajana konkreettisissa toimenpiteissä. Hanke seisoo tällä hetkellä paikallaan, koska ei ole löytynyt tahoa, joka haluaisi ottaa kokonaisvastuun toimenpiteistä.

Kalatalousalue on mukana Porvoonjoen komiteassa, joka on yhteistyöryhmäelin, mikä on laatinut toimenpideohjelman joen vesistö- ja valuma-alueelle ja joka edistää ja seuraa kuinka ohjelmaa toteutuu. Puheenjohtaja on kalatalousalueen varsinainen jäsen ja toiminnanjohtaja hänen varajäsenensä.

Kalatalousalue seuraa hylje- ja merimetsoproblematiikkaa sekä alueen vedenlaatua ja voi osallistua näitä koskeviin hankkeisiin. Tarkoitus on hakea Varsinais-Suomen ELY-keskukselta poikkeuslupaa merimetsojen harventamiseen heti, kun on olemassa edellytykset nopeammalle käsittelylle ja positiivisille päätöksille. Nykytilanteessa koko prosessi on farssi. Uudenmaan ELY-keskus, ympäristöosasto on perustanut merimetsotyöryhmän, Porvoon-Sipoon kalatalousaluetta työryhmässä edustaa Harro Pitkänen Thorbjørn Sirénin kanssa, joka toimii varajäsenenä.

Kalatalousalue työskentelee sen eteen, että vesienomistajat antaisivat alueellaan luvan metsästä hämähyljettä erityisesti kaupallisten kalastajien pyydyksien lähistöllä, mutta myös muilla alueilla.

Kalatalousalue seuraa Gammelbacka-puron kunnostusta ja Mustijoelle perustetun yhdistyksen, ”Mustijoesta elävä lohijoki ry”, toimintaa.

6. Kalatalousalueen kalavesien hoitoon myönnettävä avustus

Kalatalousalue voi myöntää kalatalousalueella toimiville vesienomistajille ja organisaatioille avustusta kalavesienhoitoon. Hallitus päättää avustuksista budjetin raamien mukaisesti. Hakemukset tulee jättää viimeistään 3.6.2020.

7. Vesienomistajienrekisteri (Kalpa) ja vesialueen omistajien korvaukset

Maa- ja metsätalousministeriö on rakentanut elektronisen palvelun kalatalousalueille. Palvelua, jota kutsutaan Kalpaksi (kalatalousalueille palvelu), käytetään muun muassa omistajakorvauksien jakamiseen ja kokouksiin osallistuneiden listaamiseen. Vastuu palvelusta on ministeriöllä.

Kalatalousalueiden toiminnanjohtaja saa käyttöoikeuden palveluun, jossa on tiedot vesikiinteistöistä ja omistajien nimistä sekä yhteystiedoista. Kiinteistöjen ja omistajien tiedot päivitetään päivittäin kiinteistötietorekisteristä. Toiminnanjohtaja saa palvelusta kalatalousalueen omat tiedot sopimuksista, valtakirjoista, omistajien pankkitileistä ja yhteyshenkilöiden tiedot. Palvelu on ilmainen kalatalousalueille. Joitakin osia palvelusta on ollut toiminnassa vuoden 2019 talvesta ja toiveissa on, että palvelun kompastuskivet saadaan poistettua kevättalven 2020 aikana, jotta se voitaisiin ottaa käyttöön myös vuoden 2020 korvausten jakamiseen.

Kalatalousalue päättää keväällä 2020 kokouksessa periaatteista, kuinka korvaukset, jotka liittyvät kalastukseen vuonna 2019 tullaan jakamaan. Korvaus perustuu yleiskalastusoikeuksien käyttöön kalavesillä sekä kalastusopastointaan. Yleiseksi kalastusoikeudeksi katsotaan viehekalastus: heittokalastus tai vetouistelu yhdellä vavalla ja yhdellä siimalla. Maksuun menevät korvaukset vuodelta 2018 ja 2019, koska vuoden 2018 korvauksia ei ole voitu jakaa tai maksaa vuonna 2019.

Korvaukset, jotka perustuvat kalastukseen vuonna 2016 tai myöhemmin - joista kalatalousalue ja omistajat eivät ole sopineet ja jotka ylittävät 50 € omistajaa kohden – vanhentuvat kolmen vuoden päästä siitä vuodesta, kun kalastus-/kalatalousalue on antanut päätöksen kovauksista. Tämän jälkeen vanhentuneet korvausvaatimukset lankeavat kalatalousalueelle käytettäväksi kalaveden kestävän käytön ja hoidon suunnitteluun, toteutukseen, ohjaukseen ja kehittämiseen sekä kalastuksenvalvontaan kuuluviin kustannuksiin.

Pyrkimyksenä on, että mahdollisimman moni vesialueenomistaja sopii korvauksista kalatalousalueen kanssa ja mielellään jättäisivät varat kalatalousalueen käytettäväksi esimerkiksi kalastuksenvalvontaan, istutuksiin ja muihin yhteisiin asioihin. Mikäli vesialueenomistaja haluaa nostaa korvauksensa, on omistajalla lain mukainen velvollisuus ilmoittaa seuraavat tiedot ja niissä tapahtuvat muutokset kalatalousalueelle: Osakaskunnan tai omistajan nimi, osoite, kiinteistötunnukset ja tilinumero. Kun kyseessä on yhteinen vesialue, vaatii kalatalousalue lisäksi valtakirjan, josta ilmenee kuka hoitaa asioita ja kuka on epäselvissä tapauksissa tilivelvollinen.

8. Yhteistyö ja tiedotus

Kalatalousalue työskentelee yhdessä Uudenmaan kalatalousalueiden kanssa ja pyrkii yhteistyöhön myös viranomaisten ja muiden organisaatioiden kanssa kalatalouselinkeinon ja vesiensuojelualueiden asioissa. Porvoon kaupunki on tärkeä yhteistyökumppani. Muun muassa kalatalousalue osallistuu omalla edustajalla tai usean kalatalousalueen yhteisellä edustajalla kolmeen yhteistyöryhmään, jotka kutsuvat koolle ELY-keskus. Näiden lisäksi alueellisessa merimetsätyöryhmässä ja Uudenmaan kalatalouden yhteistyöryhmässä sekä Vesien- ja merenhoidonhallintoryhmässä edustaa kalatalousaluetta Gabi Lindholm.

Kalatalousalue ottaa käyttöön vuonna 2020 kotisivut www.borga-sibbosfiskeriomrade.fi. Kotisivuilta löytyy muun muassa kartta kalatalousalueen nykyisistä kalastusrajoituksista, tiedot kokouksista ja käyttö- ja hoitosuunnitelma. Nykyisten sääntöjen mukaan saa kalatalousalue kuuluttaa päätöksistään Porvoon ja Loviisan kaupungin sekä Sipoon kunnan virallisilla ilmoitustauluilla. Tavoitteena on muuttaa sääntöjä ja käyttää omia kotisivuja ilmoitustauluna.

Kalatalousalueen tiedotusvastaavia ovat puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja. Kalastuksenvalvontaa koskevissa kysymyksissä tiedonkulun hoitaa kalastuksenvalvonnankoordinaattori. Hallitus ja toiminnanjohtaja osallistuvat kalatalousaluetta koskeviin koulutustilaisuuksiin ja yhteistyötapahtumiin. Kalatalousalue vastaa osallistumismaksuista ja matkakuluista. Silloin, kun toiminnanjohtaja edustaa useita kalatalousalueita samassa tilaisuudessa, jaetaan kustannukset asianosaisten kalatalousalueiden kesken.

Kalatalousalue solmii vuonna 2020 sopimuksen Kalatalouden Keskusliiton kanssa tietosuojavastaavan palveluiden ostamisesta. Tietosuojavastaavana toimii lakimies Irene Pirhonen ja hän auttaa kalatalousaluetta ottamaan huomioon toiminnassaan tietosuojasetuksen.

9. Edunvalvonta ja edustus

Kalatalousalue hoitaa kalastus-, vesiympäristö- ja vesialueenomistaja-asioissa edunvalvontaa, muun muassa antamalla lausuntoja. Toiminnanjohtaja kirjoittaa ja allekirjoittaa lausunnot, jotka hallitus käsittelee ja hyväksyy. Kokouksessa ja muissa tilaisuuksissa, missä tarvitaan kalatalousalueen virallista edustajaa, edustaa Porvoon-Sipoon kalatalousaluetta, mikäli muuta päätöstä ei anneta, ensisijaisesti puheenjohtaja, toissijaisesti varapuheenjohtaja ja kolmanneksi toiminnanjohtaja.

10. Toiminta vuonna 2021

Vuoden 2021 toiminta tulee pitkälti toteutumaan sen mukaan, mitä on tässä toimintasuunnitelmassa kuvattu. Käyttö- ja hoitosuunnitelma käsitellään ELY-keskuksessa vuonna 2021. Kun suunnitelma on lain voimainen, tulee kalatalousalue toteuttamaan sitä ja seuraamaan toimenpiteiden vaikutusta. Toteutus ja seuranta tulee vaatimaan resursseja. On olemassa suuria odotuksia siitä, mitä kalatalousalueen tulee tehdä, mutta toiminta-avustukset vain vähenevät. Ne varat, joista ala hyötyy, tulee kaiken kaikkiaan vähenemään, koska yhä harvempi henkilö maksaa kalastonhoitomaksun. Suurin syy tähän on, että eduskunta voimakkaan lobbauksen seurauksena vapautti henkilöt, jotka ovat täyttäneet 65 vuotta kalastonhoitomaksun maksamisesta ja tämän päätöksen kumoaminen näyttää olevan mahdotonta meidän poliitikoillemme. Kymmenen vuoden sisällä talous tulee olemaan ongelma myös Porvoon-Sipoon kalatalousalueella, mikäli valtion rahoitus ei parane tai kalatalousalue ei löydä muuta tapaa rahoittaa toimintaansa.

Porvoo 4.3.2020 Hallitus